

КОЊИ ПО НОВО ЈУРЕ

Крајем 19. века царица Марија Терезија препознала је природно богатство Паноније и одлучила да управо ту, у срцу данашње Војводине, подигне ергелу. Приликом оснивања имања, давне 1880. године, коњарство је било најважнија сточарска грана, а те племените животиње човек ја користио у обради земље, извлачењу грађе, али и ратним походима. После ослобођења државе 1918, а потом и 1945. године прикупљен је расут „карађорђевачки материјал“, чија је основа био радни коњ аутохтоне „нониус“ расе, а упоредо су се узгајали и липицанери и пунокрвни енглески коњи. У годинама највећег успона ергела је у својим шталама бројала око 600 грла првокласних коња.

Индустијализацијом, развојем машина и аутоматизацијом производње коњи су нагло почели да губе на значају. Но, некако баш у то време 1982. године у „Карађорђеву“ је израђен хиподром, који је наредне две деценије привлачио љубитеље коњичког спорта. Брзо се панонска ергела уписала на мапу најважнијих коњичких дешавања, окупљајући три пута годишње, у мају, јуну и септембру, најбоља тркаћа грла из земље и иностранства.

Пашњаци, шуме, непрегледна пространства равнице и ергела смештена међу њима и у најтруснијим годинама одолели су ратовима, немирима и прекрајањима граница. Ипак, зубу времена нису. Баш зато ових дана војни неимари реновирају штале и помоћне објекте с почетка прошлог века, враћајући тако стари сјај „Карађор-



ђеву", како би након вишегодишње паузе ергела поново била спремна за коњичке трке.

Повратак традицији

Традиција коњичких трка враћа се у ергелу „Карађорђево“ на велика врата – манифестацијом „Куп Војске Србије – Карађорђево 2018“, која ће трајати од 28. до 30. септембра. Први дан резервисан је за културно-уметнички програм у пешачкој зони у Бачкој Паланци, а након тога љубитељи коња уживаће у тркама на хиподрому. Осим такмичења у вожњи запрега, посетиоци ће моћи да виде изложбу пастува и, наравно, главни програм – четири галопске и пет касачких трка, у којима ће учествовати сви заинтере-

ТРКЕ У ЕРГЕЛИ „КАРАЂОРЂЕВО“

После вишегодишње паузе, манифестацијом „Куп Војске Србије – Карађорђево 2018“, од 28. до 30. септембра, у војну ергелу наомак Бачке Паланке враћају се коњичке трке. Љубитељи коња уживаће у вожњи запрега, изложби пастува и главном програму – четири галопске и пет касачких трка.

ВИЛА „ДИЈАНА“

У комплексу „Карађорђево“, Војне установе „Моровић“, налази се и чувена ловачка кућа „Дијана“, која је име добила по грчкој богињи лова. С могућношћу смештаја 20 људи, неизоставна је дестинација српских и све чешће европских ловаца, који у „Карађорђево“ „на нишану“ осим позамашних вепрова, могу држати и европске – ритске и јелене лопатаре. Вила је задржала аутентичан изглед из 1985, представља прави туристички бисер и омогућава ловцима и љубитељима природе одмор од градске вреве и прилику да уживају у чувеном паприкашу од дивљачи.

совани узгајивачи коња енглеске пунокрвне и арапске расе. Због богатог наградног фонда, очекује се велики одзив.

– Раније су коњичке трке биле празници за народ, не само Бачке Паланке већ и околине. Традиционални куп „Неретва“ окупљао је врхунске коње и јахаче, а наша грла доносила су трофеје и из иностранства, о домаћим првенствима да и не говорим. Ипак, стање у коњичком спорту данас је на територији читаве земље на ниском нивоу. Опстале су само трке на хиподромима у Београду, Шапцу, Пожаревцу и Зобнатици – каже директор Војне установе „Моро-

БЕГ У ПРИРОДУ

Војна установа „Моровић“ се простира на територији АП Војводине (Срем и Бачка) и данас обавља више делатности из домена аграра на 1.825 хектара плодне земље, а у свом саставу има и око 5.000 хектара под шумом, од чега 4.000 хектара чине ловишта. Поседује фарму живине (кока носиља), фарму крава и свиња. Бави се и туристичко-угоститељском делатношћу у вилама „Срна“ и „Кошута“ и пет бунгалова у Срему (општина Шид), капацитета 60 лежаја. Реч је о објектима који омогућавају корисницима „бег“ у природу, јер су смештени у чувеним босутским шумама на само два километра, кроз тунел столетних стабала храста лужњака, од ауто-пута Београд-Загреб и на само 110 километара од врелог београдског асфалта.

ПЕТ РАСА

Војна установа „Моровић“, погон „Карађорђево“ – радна једница ергела, данас броји 127 коња пет различитих раса – нониус, липицанер, енглеска пунокрвна, арапска и коњи расе пони. Иако су сви запослени посвећени животињама, највише времена с четвороножним доброћудним дивовима проводе џокеј-тренер, џокеј-јахач и возач запрега.

АРАПСКА ПАСМИНА

– Захваљујући Министарству одбране и министру Александру Вулину, ергела је прошле године добила донацију од 15 коња из Уједињених Арапских Емирата. Реч је о осам коња арапске пасмине и седам енглеске пунокрвне пасмине – каже директор „Моровића“, додајући да је реч о значајној донацији не само у виду нове расе, већ и „нове крви“ енглеских пунокрвних коња.



вић мајор Мирослав Благојевић, додајући да ће обнављање коњичке традиције у „Карађорђево“ окупити између 35 и 40 галопера, а касача и до 50.

Последњих недеља на војвођанској ергели интензивно се тренира с коњима који ће „изаћи на црту“ најбољим тркаћим грлима. Тај задатак поверен је Саши Трбојевићу, џокеју-тренеру с петнаестогодишњим искуством, који са животињама свакодневно ради на постизању савршених перформанси и „штимовању“ кондиције.

– Имао сам прилику да се као џокеј такмичим и широм земље и у иностранству. Међутим, увек је посебно задовољство јахати на домаћем терену. После дуже паузе „Карађорђево“ ће поново бити домаћин најбољим коњима, а том приликом одржаће се и прва трка арабера у нашој земљи – каже џокеј-тренер, који највеће наде полаже у грла Одилах и Веј Руни.

Ергела у новом руху

Ергела на северу Србије последњих дана приводи крају обимне инфраструктурне радове како би била у потпуности спремна за предстојећи спектакл. Војнограђевинска установа „Београд“ задужена је за ново рухо комплекса „Карађорђево“, а већ завршена реконструкција мале штале доказ је квалитета војних грађевинаца.

– Пред нама је и обнова велике штале, помоћних објеката и управне зграде с поткивачницом и ковачницом. Осим тога, планирана је и изградња нове трибине на хиподрому с пратећим објектима и опремом. Претходну, с обзиром на то да је била у доста лошем стању, морали смо потпуно уклонити – каже мајор Благојевић, додајући да се истовремено с тим радовима реконструише касачка стаза и уводи систем за наводњавање на галопској стази.

У току је и реконструкција ресторана „Карађорђево“, чиме ће ергела стећи могућност да се заокруженом угоститељском понудом поново нађе у центру туристичке понуде Бачке Паланке. Идеја је да у другој фази обнове тај објекат добије и смешатајне капацитете, чиме би се људитељима коња и нетакнуте природе омогућио вишедневни боравак у том комплексу. Реч је о објекту који поседује велику и малу салу и који је по капацитету највећи угоститељски простор тог типа на територији Бачке Паланке.

Војни неимари с посебном пажњом уређују и музеј, који од 1983. сведочи о готово век и по дугој традицији ергеле у Карађорђево. Осим бројних пехара које су коњи освајали на различитим такмичењима, у њему се налазе и потпуно очуване Титове санке, које су вукли коњи приликом његовог одласка у лов, као и лични фијакери маршала и његове супруге Јованке. Може се видети и фотографија енглеске краљице Елизабете Друге, којој је Јосип Броз поклатио пар липицанера с ергеле. Музеј чува и матичне књиге грла с почетка прошлог века, као и најстарију Књигу утисака на Балкану из 1924. године. ■

Мирјана КРСТОВИЋ
Снимио Јово МАМУЛА

